

Natura 2000-veldbezoek De Wieden en Weerribben

Datums bezoeken: 1 juni en 13 juli 2023

Natuurmonumenten:

☐ en ☐ (De Wieden)

Staatsbosbeheer:

☐ en ☐ (Weerribben)

Provincie:

☐ , Gert Harm ten Bolscher (gedeputeerde) en ☐ (De Wieden)

☐ , ☐ , ☐ , ☐ en ☐

(Weerribben)

1 november 2

Colofon

Uitgave

Provincie Overijssel

Datum

1 november 2023

Auteurs

Adresgegevens

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2

Postbus 10078

8000 GB Zwolle

Telefoon 03

www.overijssel.nl

@overijssel.nl

DEFINITIEF

Natura 2000-veldbezoek De Wieden en Weerribben

Inleiding

Sinds de inwerkingtreding van de PAS (2015) vindt jaarlijks bij de Natura 2000-gebieden een veldbezoek plaats, waaraan provincie, TBO's en overige geïnteresseerde gebiedspartners deelnemen. Tijdens het veldbezoek wordt op een aantal locaties een visuele inspectie uitgevoerd. Het doel van het bezoek is om opvallende zichtbare (of indicaties voor) ontwikkelingen in de habitattypen en leefgebieden van soorten te bespreken. Het veldbezoek is nadrukkelijk een aanvulling op, en geen vervanging van de veel uitgebreidere monitoringssystematiek van de natuurkwaliteit. Deze veldbezoeken zijn voortgezet onder de noemer Natura 2000-veldbezoek, omdat het PAS in 2019 is geëindigd.

Bezoek De Wieden (1 juni 2023)

Aanwezigen

Tijdens het bezoek waren de volgende personen aanwezig:

[J] en [J] (Natuurmonumenten), [J], Gert Harm ten Bolscher en [J] (Provincie)

Bezochte locatie en aanleiding daartoe:

1. Omgeving Belt-Schutsloot; verwijdering invasieve exoot Ongelijkbladig vederkruid (*Myriophyllum heterophyllum*)
2. Bollemaat; gegraven trekgraten
3. Dwarsgracht; vergraven oevers t.b.v. Grote vuurvlieder en gegraven greppels voor aanvoer basenrijk oppervlaktewater

Bevindingen veldbezoek N2000

1. Omgeving Belt-Schutsloot (verwijdering invasieve exoot)

Dirkszijde (2022) met ongelijkbladig vederkruid (*Myriophyllum heterophyllum*)

Tijdens het veldbezoek vorig jaar waren er al zorgen over de uitbreiding van invasieve exoten met vooral Ongelijkbladig vederkruid (*Myriophyllum heterophyllum*) op de plassen en in de sloten rond Belt-Schutsloot. Van der Goes heeft begin mei een 1e inventarisatieronde uitgevoerd (zie bijgevoegd kaartje). In de maanden voor ons bezoek heeft de firma Harkboot een opschoningsactie uitgevoerd in de omgeving van Belt-Schutsloot (foto links het Dirkswijde tijdens ons bezoek). Wij nemen waar dat de exoot behoorlijk was verwijderd, aan de randen van het Dirkswijde vonden we nog enkele plantjes. Begin augustus heeft Van

der Goes een 2e inventarisatieronde uitgevoerd (zie bijgevoegd 2e kaartje). Conclusie op basis van deze inventarisaties: de soorten breiden zich snel uit, maar de bedekkingen nemen wel af door de bestrijding.

2. Bollemaat; gegraven trekgraten

Trekgraten complex in de Bollemaat in 2021 (links) en 2023 (rechts)

In het kader van het project Care Peat is met Interreg subsidie in 2020-2021 in de Bollemaat 13 ha bos verwijderd en 9 ha petgaten gegraven (zie verslag Natura 2000 veldbezoek 2021). We nemen waar dat de oevers alweer behoorlijk begroeid zijn met o.a. Moerasvaren, Gele lis en Riet. De echte verlandings moet langzamerhand op gang komen en zal jaren vergen.

3. Dwarsgracht (vergraven oevers t.b.v. Grote vuurvlieder)

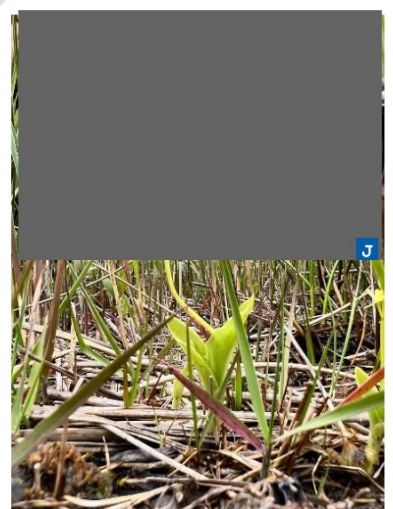
In de omgeving van de Dwarsgracht is ten behoeve van het habitat voor de Grote vuurvlieder in 2020 ca. 10 km sloot vergraven waarbij aan één zijde de oever is verlaagd (plasberm/natuurvriendelijke oever). Zie verslag van het Natura 2000 veldbezoek 2021.

We bekijken enkele oevers van sloten en een aantal greppels in de omgeving van Dwarsgracht. De oevers die vergraven zijn ten behoeve van de Grote vuurvlieder hebben al een flinke begroeiing met o.a. Riet, Moerasvaren, Kale jonker en Echte

koekoeksbloem. En op sommige plaatsen zien we de waardplant Waterzuring voor de Grote vuurvlinder. Kortom, het bedje lijkt gespreid voor deze soort. Langs de gegraven greppels zien we net als andere jaren de invloed van basenrijk oppervlaktewater. We treffen op een aantal plaatsen Groenknolorchis en Plat blaasjeskruid aan, die duiden op basenrijk water.

Afgeplagde oevers t.b.v. de Grote vuurvlinder

Gegraven greppels voor aanvoer van basenrijk water met daarin/daarnaast vlnr Waterlelie, Plat blaasjeskruid en Groenknolorchis

Op de weg terug liet de buitenboordmotor ons in de steek..... maar na een snelle hulpactie van een boswachter van Natuurmonumenten staan we weer op het vaste land 😊

Bijlagen:

1. Kaartje met bedekking Ongelijkbladig vederkruid (*Myriophyllum heterophyllum*) 2023 Ronde 1, Van der Goes en Groot, mei 2023
2. Kaartje met bedekking Ongelijkbladig vederkruid (*Myriophyllum heterophyllum*) 2023 Ronde 2, Van der Goes en Groot, augustus 2023

Bezoek Weerribben (13 juli 2023)

Aanwezigen

Tijdens het bezoek waren de volgende personen aanwezig:

[J] en [J] (Staatsbosbeheer), [J], [J], [J]
[J], [J] en [J] (Provincie Overijssel)

Bezochte locaties

1. Schut en Grafkampen, locatie bevoeiingsonderzoek
2. Jurries, locaties waar beheer met de Truxor plaatsvindt
3. Stobbenribben
4. Kooi van Pen

Bevindingen veldbezoek N2000

1. Schut en Grafkampen

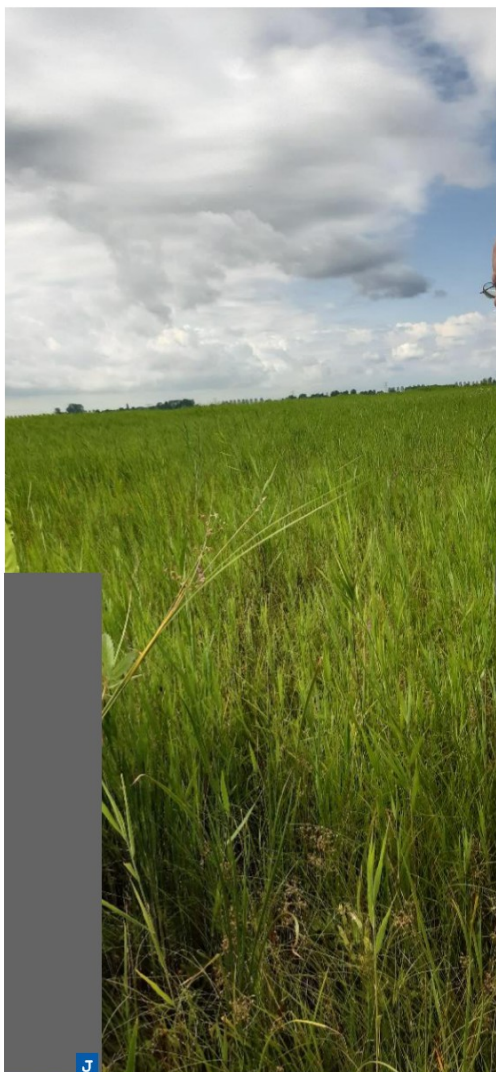
Bij de locatie Schut en Grafkampen, nabij het afgeronde bevoeiingsonderzoek, bekijken we de vegetatieontwikkeling. We bekijken een perceel dat ongeveer 5 jaar geleden is geplagd en in de winter wordt gemaaid. Het kwalificeert volgens kartering bureau Van der Goes en Groot nu als trilveen. We zien o.a. kensoorten Ronde zegge, Draadzegge, Kleine Valeriaan.

Discussiepunten: [J] geeft aan dat het betreffende perceel meer de kenmerken heeft van een hooiland met trilveencomponent. De vraag is hoe duurzaam en toekomstbestendig dit type vegetatie is.

Veel geschraapte rietlanden kwalificeren nu als trilveen. We hebben te maken met een verslechteringsverbod, waarmee een goed beheer en optimale waterkwaliteit randvoorwaarden zijn.

In de randen van gebied is er met name potentie voor een goede vegetatieontwikkeling, hier is er relatief veel wegzijging en daarmee meer toevoer van calciumrijk water.

In de Schut en Grafkampen vestigen slaapmossen zich niet, wel treffen we orchideeën aan en hiiv. Klein blaasieskruid. Melkenne (trekt veel insecten aan). Waterdrieblad verschijnt niet in [J] eling is moeilijk te voorspellen.

Typische soorten in Schut en Gråfkampen en waarneming Grote vuurvlinder

2. Jurries, locaties waar beheer met de Truxor plaatsvindt

De eerste locatie die we bekijken is inmiddels drie keer met de Truxor beheerd. De vegetatieontwikkeling ziet er goed uit. Kleine lisdodde is mogelijk wel achteruit gegaan. De oevers zijn mogelijk geschikt voor Grote karekiet.

Staatsbosbeheer voert een verkenning uit om hier mogelijk een watergang te graven om in de toekomst te kunnen sturen op het peilgebied (peil wat omhoog). Technische haalbaarheid wordt eerst bekeken.

Op de percelen met moerasheide en trilveen zien we o.a. Goud sterrenmos, schorpioenmossen, Gewoon watervorkje, Groot vedermos, Trilveenveenmos, Glanzend en Gewoon veenmos. Deze locatie is duidelijk vanuit verlanding van open water ontstaan.

Oever met veel rietontwikkeling (boven) en moerasheide (onder)

3. Stobbenribben

We bezoeken de Stobbenribben, waar nog steeds wordt gestuurd op laat in het seizoen maaien.

Sinds 1985 wordt hier gestuurd op een optimaal waterpeil, via de achtersloot. Het oppervlaktewater gaat via deze watergang onder de kragge door en zorgt met name in de winter voor oplading met basen. De wegzijging is op deze locatie erg groot. We treffen de Groenknolorchis niet aan maar wel vele andere kenmerkende trilveensoorten.

4. Kooi van Pen

Tot slot brengen we een kort bezoek aan de Kooi van Pen, waar boskap heeft plaatsgevonden en petgaten zijn gegraven voor de ontwikkeling van veenmosrietland. De stobben zijn in het zuidelijk deel op een aanzienlijk oppervlak blijven staan, wat het beheer bemoeilijkt. Dit wordt nog aangepakt door de aannemer.

Kooi van Pen, op de voorground gegraven petgat

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen